

УДК 342.97:348.328

Вікторія Чернописька
Національний університет “Львівська політехніка”,
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
доктор юридичних наук,
доцент кафедри
цивільного права та процесу
Vika_Ch07@ukr.net
ORCID: 0000-0002-3230-5971

СИСТЕМА ОЗНАК АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ГАРАНТІЙ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

<http://doi.org/10.23939/law2021.32.068>

© Чернописька В., 2021

У статті на основі національного законодавства та здобутків адміністративно-правової науки виокремлено та проаналізовано ознаки адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні. Зазначено, що адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій є системою спеціальних адміністративно-правових умов, способів засобів використання, дотримання, виконання, застосування правових норм релігійними організаціями та нейтралізації загроз щодо їхньої діяльності, попередження та припинення адміністративних правопорушень, іншої протиправної діяльності щодо цих інституцій та покарання винних за їх вчинення, відновлення їхніх порушених прав.

Визначено основні ознаки адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні, а саме: 1) спрямованість на підтримання активної чи пасивної поведінки релігійних організацій щодо задоволення їхніх потреб, прагнень, прав та законних інтересів; 2) спрямованість на реалізацію адміністративно-правових можливостей релігійних організацій у сфері публічного управління та отримання адміністративно-правових послуг, можливості брати участь у релігійному та громадському житті; 3) формування на засадах законності, нормативної визначеності, заборони заподіяння шкоди правам та законним особ, що не належать до них та інтересам населення загалом, державі; 4) їх системність та комплексність, представлення системою правових умов, способів, засобів забезпечення можливості реалізації їхніх правових можливостей, яка становить сукупність інструментів, чинників, процедур, які дають змогу втілитися на практиці прагненням та законним інтересам релігійних організацій.

Ключові слова: адміністративно-правові гарантії; суб'єкти адміністративного права; релігійні організації; адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій; свобода совісті; свобода віросповідання; органи публічного управління.

Постановка проблеми. Україна як поліконфесійна держава скеровує свою діяльність на забезпечення формування оптимальних адміністративно-правових гарантій діяльності усіх релігійних організацій. Зважаючи на зазначене, і з огляду на підтримання державою релігійного та

конфесійного багатоманіття, видової різноманітності релігійних організацій, сформувалася складна система цих інституцій, діяльність якої супроводжується виникненням антагонізмів й конфліктних ситуацій за їх участю.

Новими викликами для України стали факти використання релігії як підґрунтя для подальшого розколу у суспільстві, використання релігійних переконань для втілення сепаратистських планів та дестабілізації політичної ситуації в країні, порушення прав релігійних громад на зміну їхньої підлеглості у канонічних та організаційних питаннях, передусім, ускладнилася можливість захисту прав окремих релігійних громад в умовах анексії Криму, окупації частини Донецької та Луганської областей тощо. Водночас, кількість нормативно-правових актів, які визначають правовий статус таких організацій, є доволі обмеженою. Питання взаємодії релігійних організацій та держави не врегульовані вітчизняним законодавством, а доцільна система правових гарантій їх функціонування досі не знайшла свого належного наукового обґрунтування.

Аналіз дослідження проблеми. У статті використано наукові розвідки вчених, що досліджували правові гарантії загалом та адміністративно-правові зокрема.

Важливі теоретичні аспекти проблеми та окремі загальні питання адміністративно-правового гарантування діяльності релігійних організацій в Україні були представлені в низці праць таких вітчизняних авторів, як І. Андрухів, А. Арістова, С. Бубнов, В. Войналович, І. Компанієць, М. Кравцова, П. Мінка, Р. Небожук, В. Новіков, В. Петрик, І. Пристінський, І. Рябко, Н. Стоколос, М. Червенкова, Д. Шумунова та ін.

Мета статті на основі національного законодавства та здобутків адміністративно-правової науки виокремити й проаналізувати ознаки адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні.

Виклад основного матеріалу. Правові гарантії зазвичай пов'язують із реалізацією та захистом прав і свобод, пояснюють завдяки категоріям умов, засобів та способів забезпечення здійснення правомірної поведінки. На думку Л. Веселової, категорія правових гарантій має дуалістичну природу, що вирізняється двома властивостями цієї категорії. З одного боку, гарантії служать невід'ємним засобом захисту різних проявів правових можливостей учасників правовідносин, а з іншого, дія гарантій націлена на формування умови для втілення в життя цих правових можливостей [1, с. 77–73]. Таке розуміння дійсно відображає змістовну природу категорії правових гарантій. При цьому варто наголосити, що правові гарантії є запорукою реалізації правового статусу особи, втілення в життя її прав та законних інтересів.

Усталеним є твердження, що практичній реалізації суб'єктивних прав особи слугують два різновиди гарантій. Першим різновидом є загальні гарантії, що охоплюють широкий перелік об'єктивних та суб'єктивних чинників соціального, ідеологічного, політичного, економічного та іншого характеру, які слугують практичному втіленню в життя правових можливостей, усуненню ймовірних причин та перешкод щодо їхньої реалізації на практиці, захисту їх від порушень.

Другим є спеціальні правові гарантії, що становлять сукупність правових засобів та способів, націлених на реалізацію, охорону правових можливостей та усунення їхньої ймовірних порушень, поновлення порушених прав. Їхня юридична природа та пов'язаність з Конституцією та законами дозволяє говорити про їх спеціальний характер. Усі гарантії формують узгоджену систему, складові елементи якої справляють сильний взаємний вплив у процесі гарантування правових можливостей та є тісно взаємопов'язаними [2].

Наполягаючи на універсальності юридичних гарантій, окремі вчені розглядають їх як доволі широку правову категорію, визначають правовий феномен, що слугує втіленню в життя правових можливостей [3, с. 41] або досягненню результативності такого втілення, стану всеохоплюючого сприяння в реалізації та захисту прав особи [4, 102–107].

Юридичні гарантії іменуються спеціальними. Вони визначаються державою, а їхнє втілення в життя є безпосереднім обов'язком держави. Як зазначає Т. Плугатар, завданням таких спеціальних юридичних гарантій є набуття значення засобів, які спрямовані на реалізацію та охорону (захист) прав [5, с. 81]. Схожої думки притримується й Н. Вітрук, наголошуючи на трактуванні їх як певних правових засобів, що стосуються реалізації та захисту прав особи [6, с. 12]. Деякі вчені, не заперечуючи такого підходу, наголошують на ширшому сприйнятті правових гарантій як засобів, націлених на реалізацію і захист не лише прав особи, а й інших правових можливостей, серед яких, наприклад, законні інтереси [7, с. 46].

Вітчизняними вченими доводиться, що такі гарантії за своєю природою є передбаченими законом спеціальними засобами практичного втілення прав та свобод особи [8, с. 40] або засобами матеріально-правового та процесуального характеру, які застосовуються задля захисту визначених законом суб'єктивних прав [9, с. 47]. Проте обмеження при дефініюванні правових гарантій їх змісту лише системою вищенаведених правових засобів є недоцільним.

З метою комплексного розуміння правової природи адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій слід звернутися до пояснення структурних елементів правових гарантій як специфічного правового феномену. Н. Кохан тлумачить зміст правових гарантій визначається через категорії: “засоби”, “способи”, “умови” [10, с. 6]. Саме такий підхід вважаємо універсальним, таким, що повною мірою відображає внутрішню систему елементів правових гарантій.

Варто визнати слушним твердження про системність категорії “правові гарантії” та потребу її розглядати як систему певних умов, засобів і способів втілення в життя прав, свобод, законних інтересів особи. Однак невід'ємною складовою таких правових гарантій є й гарантії охорони (захисту) правових можливостей.

Правові гарантії націлені як на охорону (захист) певних прав, свобод та законних інтересів особи [11, с. 16], так і на безперешкодну реалізацію діяльності, спрямованої на їхнє втілення в життя, задоволення. Схожість гарантій, що спрямовані на здійснення та охорону правових можливостей особи, спонукала окремих авторів говорити про можливість їх об'єднання загальним терміном “гарантії реалізації прав та свобод”. Таким загальним терміном окреслюють умови і засоби, принципи та норми, які спрямовані на здійснення, охорону і захист цих правових можливостей [12, с. 221].

Проте, видається, що гарантії реалізації та гарантії охорони прав особи є двома окремими блоками гарантій її діяльності. Реалізація та охорона прав є двома основними аспектами діяльності фізичних та юридичних осіб, в тому числі й релігійних організацій. При цьому неможливо є реалізація прав, що не охороняються державою, так і охорона прав, що не можуть бути реалізованими особою в державі.

За своєю природою ця система є поєднанням спеціальних інструментів, що охоплює широкий перелік спеціальних правових норм, правозастосовну діяльність, що часто знаходить свій формальний вияв у індивідуальних юридичних актах [13, с. 269].

У рамках нашої статті видається потрібним приділити особливу увагу аналізу адміністративно-правових гарантій та зокрема адміністративно-правовим гарантіям діяльності релігійних організацій. Такий аналіз передбачає з'ясування не тільки меж адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, що виникають у зв'язку з діяльністю релігійних організацій, але й у здійсненні змістовного аналізу самої категорії адміністративно-правових гарантій релігійних організацій, складових цього гарантування.

У системі адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій є дві підсистеми таких гарантій, зокрема гарантії реалізації адміністративно-правових норм, що регулюють діяльність релігійних організацій (використання, дотримання, виконання, застосування правових норм релігійними організаціями) та гарантії адміністративно-правової охорони (гарантії належної реалізації державою засобів та способів попередження, припинення правопорушень щодо релігійних організацій та покарання правопорушників за незаконну діяльність щодо релігійних організацій, відновлення порушених прав). Разом вони становлять гарантії діяльності релігійних організацій.

Кожна з наведених підсистем охоплює конкретні гарантії-умови; адміністративно-правові гарантії-способи та адміністративно-правові гарантії-засоби забезпечення функціонування таких релігійних організацій.

Об'єктом гарантій виступають суспільні відносини, пов'язані з реалізацією прав, обов'язків, охороною і захистом правових можливостей релігійної організації [11, с. 16].

Адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій є системою спеціальних адміністративно-правових умов, способів засобів використання, дотримання, виконання, застосування правових норм релігійними організаціями та нейтралізації загроз щодо їхньої діяльності, попередження та припинення адміністративних правопорушень, іншої протиправної діяльності щодо цих інституцій та покарання винних за їх вчинення, відновлення їх порушених прав.

Адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій являють собою широкий комплекс адміністративно-правових інструментів, що стосуються різних напрямів функціонування цих інституцій, державного регулювання організації їх діяльності на засадах дотримання, усунення можливості заподіяння шкоди правам та законним інтересам населення; визначеності порядку легалізації правового статусу таких організацій, припинення їх діяльності; реалізації прав віруючих на свободу совісті та віросповідання в межах, визначених законом; можливість кваліфікованого захисту прав релігійних громад та віруючих, захисту у випадку виникнення релігійних конфліктів, захисту їхніх прав у взаємовідносинах з органами публічного управління, зокрема від незаконної діяльності посадових осіб органів публічного управління, адміністративних та інших деліктів, компенсації моральної шкоди, завданої такими діями тощо [14].

На основі наведеного вище можемо чітко визначити ознаки адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні.

Загалом ознаки адміністративно-правових гарантій деталізував у своїх працях Т. Заворотченко, вказуючи на їхню нормативність, тобто розширену деталізацію у змісті нормативно-правових актів, системність взаємозалежність, як риси, що відображають їхні взаємні системні зв'язки, здатність взаємодоповнювати, посилювати дію одна одної, комплексність, що є свідченням можливості втілення різностороннього впливу, постійність, що відображає тривалий цілеспрямований процес, що не може бути припинений без достатніх на те причин, юридичну надійність, усталеність соціального змісту; реальність як свідчення їх практичної значущості і наближення до умов сучасного життя [15].

Не відкидаючи значимості запропонованої класифікації ознак, варто доповнити їх тими, що стосуються безпосередньо релігійних організацій та представити власний їх перелік.

Зокрема, зважаючи на представлений аналіз правової природи адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні, треба виокремити наступні їх ознаки. У контексті розглянутого питання їх можна представити системою ознак адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні, як комплексу характеристик, що відображають їх правову природу, спрямованість, засади формування, структурну будову.

Не відкидаючи значимості запропонованої класифікації ознак, варто доповнити їх тими, що стосуються безпосередньо релігійних організацій та представити власний їх перелік.

Зокрема, зважаючи на представлений аналіз правової природи адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні, потрібно виокремити наступні їх ознаки. У контексті розглянутого питання їх можна представити системою ознак адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні, як комплексу характеристик, що відображають їхню правову природу, спрямованість, засади формування, структурну будову:

По-перше, адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій в Україні спрямовані на підтримання активної чи пасивної поведінки релігійних організацій щодо задоволення їхніх потреб, прагнень, прав та законних інтересів, здійснення дозволеної законом діяльності задля цього, вплив на суспільні відносини з метою створення правових умов для діяльності релігійних

організацій та формування правових інституцій і процедур, завдяки яким може реалізовуватися охорона (захист) правових можливостей релігійних організацій.

По-друге, адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій спрямовані на забезпечення прав цих інституцій у сфері публічного управління та отримання адміністративно-правових послуг, можливості брати участь у релігійному та громадському житті (сповідувати релігію згідно зі своїм вільним вибором, здійснювати відправлення культової, обрядової діяльності, святкування релігійних свят, пропагувати релігійні переконання, проводити комунікацію як з громадами, громадянами, фізичними та юридичними особами у релігійній сфері, створювати спеціальні інституції з благодійною та гуманітарною метою, освітні установи, у відповідному обсязі здійснювати реалізацію своїх суб'єктивних публічних прав щодо мирних зборів та мітингів), прав на громадську безпеку та порядок під час проведення релігійної та громадської діяльності, отримання захисту від правоохоронних органів під час реалізації заходів громадського характеру, на інші прояви адміністративно-правового захисту (через реалізацію можливості подання адміністративної скарги, здійснення адміністративно-юрисдикційного провадження, оскарження рішень, дій та бездіяльності органів публічного управління в адміністративно-правовому порядку, притягнення осіб, винних у вчиненні адміністративних правопорушень щодо релігійних організацій до адміністративної відповідальності).

По-третє, адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій в Україні реалізуються на засадах законності, нормативної визначеності, заборони заподіяння шкоди правам та законам осіб, що не належать до них та інтересам населення загалом, державі.

По-четверте, адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій в Україні сформовані на засадах системності та комплексності, виступають системою правових умов, способів, засобів забезпечення можливості реалізації їх правових можливостей, яка становить сукупність інструментів, чинників, процедур, які дають змогу втілитися на практиці прагненням та законним інтересам релігійних організацій, відновити правові можливості, що були порушені, притягнути винних до адміністративної відповідальності. У загальному вигляді система цих умов, способів, засобів забезпечення можливості реалізації їх правових можливостей релігійних організацій інституціалізується у єдність нормативно-правових, організаційно-правових, адміністративно-процесуальних гарантій, що становить поєднання спеціальних інструментів, які охоплюють широкий перелік спеціальних адміністративно-правових норм, нормативно-правових актів, правозастосовну діяльність, тощо.

По-п'яте, адміністративно-правовим гарантіям діяльності релігійних організацій в Україні притаманна дуалістична правова природа, що проявляється через єдність адміністративно-правових гарантій реалізації правових можливостей релігійних організацій (правові умови, засоби та способи, які служать практичному втіленню в життя правових можливостей релігійних організацій), та їхньої охорони (правові умови, засоби та способи, які служать усуненню ймовірних причин та перешкод щодо можливої реалізації на практиці правових можливостей релігійних організацій, їхнього захисту, припинення адміністративних порушень щодо релігійних організацій, поновлення порушених прав) [14, с. 86–87].

Висновки. Отже, адміністративно-правові гарантії діяльності релігійних організацій в Україні охоплюють широкий комплекс адміністративно-правових інструментів, які забезпечують функціонування та охорону цих інституцій, є інструментами держави та самих релігійних організацій, завдяки яким не лише формально закріплюється правовий статус цих інституцій, але й реалізуються на практиці їхні правові можливості у сфері їх релігійної, громадської діяльності та у сфері публічно-правових відносин.

Основними ознаками адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні є: 1) спрямованість на підтримання активної чи пасивної поведінки релігійних організацій щодо задоволення їх потреб, прагнень, прав та законних інтересів; 2) спрямованість на реалізацію

адміністративно-правових можливостей релігійних організацій у сфері публічного управління та отримання адміністративно-правових послуг, можливості брати участь у релігійному та громадському житті; 3) формування на засадах законності, нормативної визначеності, заборони заподіяння шкоди правам та законним особ, що не належать до них та інтересам населення загалом, державі; 4) їх системність та комплексність, представлення системою правових умов, способів, засобів забезпечення можливості реалізації їх правових можливостей, яка становить сукупність інструментів, чинників, процедур, які дають змогу втілитися на практиці прагненням та законним інтересам релігійних організацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Веселова Л. Ю. (2016). Адміністративно-правові гарантії безпеки дорожнього руху : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса. 236 с.
2. Гарантії реалізації та захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_8158 (дата звернення: 1.09. 2021).
3. Юридические гарантии конституционных прав и свобод в социалистическом обществе. (1987) / под. ред. Л. Д. Воеводина. М.: Московский университет, 1987. 343 с.
4. Когутич І. І. (2017). Сутність і зміст адміністративно-правових гарантій нотаріальної діяльності. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 6. Т. 3. С. 102–107.
5. Пługатар Т. А. (2018). Питання інтеграції громадського та відомчого контролю за дотриманням прав і свобод громадян Національною поліцією України. *Наука і правоохорона*. № 4. С. 80–91.
6. Витрук Н. В. (1974). О категориях правового положения личности в социалистическом обществе. *Советское государство и право*. № 12. С. 11–19.
7. Кучинский В. А. (1978). Личность, свобода, право. М.: Юрид. лит. 180 с.
8. Погорілко В. Ф., Головченко В. В., Сірий М. І. (1997). Права та свободи людини і громадянина в Україні. К.: Ін Юре. 52 с.
9. Шаповал Т. В. (2010). Про визначення конституційних гарантій суб'єктивних прав. *Вісник національної академії прокуратури України*. № 2. С. 35–40.
10. Кохан Н. В. (2008). Гарантії трудових прав працівників та шляхи їх удосконалення: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05. Одеса. 20 с.
11. Зарицкий А. В. (1999). Гарантии прав личности при реализации юридической ответственности. (Вопросы теории и практики) : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Коломна. 195 с.
12. Мацькевич М. М. (2014). Класифікація гарантій конституційних культурних прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. № 3. С. 60–65.
13. Рабінович П. М., Хавронюк М. І. (2004). Права людини і громадянина : навч. посіб. К.: Атіка. 464 с.
14. Чернописька В. З. (2020). Система адміністративно-правових гарантій діяльності релігійних організацій в Україні: сучасний стан та шляхи удосконалення : моногр. Л.: СПОЛОМ. 424 с.
15. Заворотченко Т. М. (2002). Конституційно-правові гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. К. 19 с.

REFERENCES

1. Veselova L. Yu. (2016). *Administrativno-pravovi harantii bezpeky dorozhnoho rukhu* [Administrative and legal guarantees of road safety] : dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Odesa. 236 p.
2. *Harantii realizatsii ta zakhystu konstytutsiinykh prav ta svobod liudyny i hromadianyna* [Guarantees of realization and protection of constitutional rights and freedoms of man and citizen]. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_8158 (data zvernennia: 1.09.2021).
3. *Iurydicheskiye harantyy konstytutsyonnykh prav y svobod v sotsyalistycheskom obshchestve* [Legal guarantees of constitutional rights and freedoms in socialist society]. (1987). Pod. red. L. D. Voevodyna. Moskva: Moskovskiy unyversytet, 1987. 343 p.
4. Kohutych I. I. (2017). *Sutnist i zmist administrativno-pravovykh harantii notarialnoi diialnosti* [The essence and content of administrative and legal guarantees of notarial activity]. Aktualni problemy vitchyznianoï yuryspudentsii. No. 6. T. 3. P. 102–107.

5. Pluhatar T. A. (2018). *Pytannia intehratsii hromadskoho ta vidomchoho kontroliu za dotrymanniam prav i svobod hromadian Natsionalnoiu politsiieiu Ukrainy* [The issue of integration of public and departmental control over the observance of the rights and freedoms of citizens by the National Police of Ukraine]. *Nauka i pravo* No. 4. P. 80–91.
6. Vytruk N. V. (1974). *O katehoriakh pravovoho polozhenia lychnosti v sotsyalistycheskom obshchestve* [On the categories of the legal status of the individual in socialist society]. *Sovetskoe gosudarstvo y pravo*. No. 12. P. 11–19.
7. Kuchynskiy V. A. (1978). *Lychnost, svoboda, pravo* [Personality, freedom, law]. Moskva: Yuryd. lyt. 180 p.
8. Pohorilko V. F., Holovchenko V. V., Siryi M. I. (1997). *Prava ta svobody liudyny i hromadianyna v Ukraini* [Human and civil rights and freedoms in Ukraine]. Kyiv: In Yure. 52 p.
9. Shapoval T. V. (2010). *Pro vyznachennia konstytutsiinykh harantii subiektyvnykh prav* [On the definition of constitutional guarantees of subjective rights]. *Visnyk natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*. No. 2. P. 35–40.
10. Kokhan N. V. (2008). *Harantii trudovykh prav pratsivnykiv ta shliakhy yikh udoskonalennia* [Guarantees of labor rights of employees and ways to improve them]; avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.05. Odesa. 20 p.
11. Zarytskyi A. V. (1999). *Harantyy prav lychnosti pry realizatsii yurydycheskoi otvetstvennosti* [Guarantees of individual rights in the implementation of legal liability]. (Voprosy teoryi y praktyky). dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.01. Kolomna. 195 p.
12. Matskevych M. M. (2014). *Klasyfikatsiia harantii konstytutsiinykh kulturnykh prav i svobod liudyny ta hromadianyna v Ukraini* [Classification of guarantees of constitutional cultural rights and freedoms of man and citizen in Ukraine]. *Yurydychnyi visnyk. Povitriane i kosmichne pravo*. No. 3. P. 60–65.
13. Rabinovych P. M., Khavroniuk M. I. (2004). *Prava liudyny i hromadianyna* [Human and civil rights]: navchalnyi posibnyk Kyiv: Atika. 464 p.
14. Chornopyska V. Z. (2020). *Systema administratyvno-pravovykh harantii diialnosti relihiinykh orhanizatsii v Ukraini* [System of administrative and legal guarantees of activity of religious organizations in Ukraine]: suchasnyi stan ta shliakhy udoskonalennia: monohrafiia. Lviv: SPOLOM. 424 p.
15. Zavorotchenko T. M. (2002). *Konstytutsiino-pravovi harantii prav i svobod liudyny i hromadianyna v Ukraini* [Constitutional and legal guarantees of human and civil rights and freedoms in Ukraine]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.02. Kyiv. 19 p.

Дата надходження: 15.11.2021 р.

Victoriya Chornopyska
Lviv Polytechnic National University,
Institute of Law, Psychology and Innovative Education,
Department of Civil Law and Procedure,
Sc. D.

**SYSTEM OF SIGNS OF ADMINISTRATIVE
AND LEGAL GUARANTEES OF ACTIVITY
OF RELIGIOUS ORGANIZATIONS IN UKRAINE**

The article, based on national legislation and the achievements of administrative and legal science, identifies and analyzes the features of administrative and legal guarantees of religious organizations in Ukraine. It is noted that administrative and legal guarantees of religious organizations are a system of special administrative and legal conditions, methods of use, observance, implementation, application of legal norms by religious organizations and neutralization of threats to their activities, prevention and

cessation of administrative offenses and other illegal activities. and punishment of those guilty of their commission, restoration of their violated rights.

The main features of administrative and legal guarantees of religious organizations in Ukraine are identified, namely: 1) focus on maintaining the active or passive behavior of religious organizations to meet their needs, aspirations, rights and legitimate interests; 2) focus on the implementation of administrative and legal capabilities of religious organizations in the field of public administration and obtaining administrative and legal services, the opportunity to participate in religious and public life; 3) formation on the basis of legality, normative certainty, prohibition of harm to the rights and legitimate persons who do not belong to them and the interests of the population in general, the state; 4) their systematization and complexity, representation by the system of legal conditions, methods, means of ensuring the possibility of realization of their legal possibilities, which is a set of tools, factors, procedures that allow to realize the aspirations and legitimate interests of religious organizations.

Key words: administrative and legal guarantees; subjects of administrative law; religious organizations; administrative and legal guarantees for the activities of religious organizations; freedom of conscience; freedom of religion; public administration bodies.